

YLIOPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNAMNDEN

EXAMINANDER MED FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL

Studentexamensnämndens föreskrift till rektorer och lärare

26.8.2016

Föreskriften innehåller text ur lagen om anordnande av studentexamen, nämndens föreskrifter och nämndens anvisningar.

Paragraftecknen i texten hänvisar till lagen om anordnande av studentexamen (672/2005).

Föreskriften gäller första gången den examen som genomförs hösten 2016.

1 EXAMINANDER MED FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL	1
2 UTREDNING ÖVER FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL	1
3 HUR VITSORDET PÅVERKAS AV ETT FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL	2
4 BEDÖMNINGEN AV PROVPRESTATIONER I GYMNASIET OCH STUDENTEXAMENSNÄMNDEN	3

1 EXAMINANDER MED FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL

Om examinandens modersmål är något annat språk än det på vilket han eller hon avlägger examen eller ett enskilt prov, eller om examinandens modersmål är ett annat än det språk i vilket han eller hon avlägger provet i modersmålet, eller om examinandens prestation i ett prov har försämrats av något annat synnerligen vägande skäl, kan studentexamensnämnden beakta detta vid bedömningen. (L 672/2005, 8 §)

Något annat synnerligen vägande skäl kan till exempel vara att examinanden länge har gått i skola utomlands.

Också examinander som är döva sedan födseln eller har förlorat hörseln i tidig barndom kan anses ha ett främmande språk som modersmål.

2 UTREDNING ÖVER FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL

Om en examinand har ett främmande språk som modersmål och vill att detta skall beaktas i bedömningen, måste gymnasiet tillställa nämnden en utredning över det främmande modersmålet. Utredningen skall skrivas på nämndens egen blankett, som finns tillgänglig i nämndens e-tjänst. Utredningen fungerar som ett förordande, men enligt önskemål kan man bifoga tilläggsutredningar över i vilken grad examinanden har ett främmande språk som modersmål och hur det inverkar på examinandens skolframgång.

Rektor, en speciallärare, studiehandledaren eller någon annan av rektor utsedd handläggare fyller i blanketten tillsammans med examinanden i nämndens e-tjänst. Av utredningen skall framgå grunderna till att examinanden kan anses ha ett främmande språk som modersmål. Utredningen skall också innehålla ett omdöme av modersmålsläraren eller läraren i svenska som andraspråk och av en lärare i något realämne om det främmande språkets inverkan på skolframgången, i vilken mån det har inverkat. Den som handlägger blanketten ber lärarna om utlåtanden genom nämndens e-tjänst.

Om nämndens e-tjänst inte kan användas måste utredningen över främmande språk som modersmål skrivas på den blankett som nämnden har utformat för ändamålet och som är i kraft när utredningen skrivs. Blanketten finns tillgänglig på nämndens webbplats www.studentexamen.fi.fi. För en likvärdig bedömning och för examinandens rättsskydd är det viktigt att alla begärda upplysningar ges på utredningsblanketten. Utredningsblanketten skall undertecknas av rektor, de lärare som ger omdöme och examinanden.

Gymnasiet skickar utredningen om främmande språk som modersmål till nämnden första gången examinanden deltar i studentexamen. För examen på våren skickas utredningen senast den 23 november och för examen på hösten senast den 23 april. Utredningen över främmande språk som modersmål beaktas varje gång examinanden deltar i prov för studentexamen, även då examinanden senare deltar i examen för att göra om ett prov eller komplettera examen.

Om utredningsblanketten lämnas in genom nämndens e-tjänst ska inga papperskopior av den skickas till nämnden.

Gymnasiet bör ta kopior av utredningsblanketter som lämnas in på papper innan de skickas till nämnden, med tanke på eventuellt senare behov.

3 HUR VITSORDET PÅVERKAS AV ETT FRÄMMANDE SPRÅK SOM MODERSMÅL

Nämnden går igenom utredningarna över främmande språk som modersmål och justerar vitsorden för examinand med främmande språk som modersmål när resultaten blivit klara. Poängtalet som en examinand har fått i ett prov i studentexamen höjs inte med stöd av utredningen om främmande språk som modersmål. När ett högre vitsord övervägs, beaktar nämnden dels den uppskattade graden av främmande språk som modersmål, dels skillnaden i poäng mellan det poängtal examinanden fått och den nedre gränsen för följande vitsord på skalan. En vitsordsändring kan komma i fråga i ett av proven, men endast i det fall att poängtalet ligger tillräckligt nära det högre vitsordet. Om det är till fördel för examinanden eller om examinanden själv så önskar kan nämnden senare ta tillbaka sitt beslut och höja ett annat vitsord i stället.

Studentexamensnämnden klassificerar svårigheterna som ett främmande språk som modersmål ger upphov till efter en fyrgradig skala:

- inga svårigheter
- lindriga svårigheter
- tydliga svårigheter, färdigheterna i examensspråket ändå försvarliga
- allvarliga svårigheter.

Nämnden kan besluta om höjt vitsord till följd av främmande språk som modersmål om poängskillnaden mellan det poängtal examinanden fått och den nedre gränsen för nästa vitsord är högst den som anges i tabellen nedan:

Svårigheter på grund av främmande språk som modersmål	lindriga svårigheter	tydliga svårigheter	allvarliga svårigheter
i modersmålsprovet i svenska och finska	1 p.	2 p.	4 p.
i modersmålsprovet i samiska	1 p.	1 p.	2 p.
i provet i svenska och finska som andraspråk	2 p.	5 p.	7 p.
i provet i det andra inhemska språket	3 p.	6 p.	9 p.
i provet i ett främmande språk	3 p.	6 p.	9 p.
i provet i portugisiska, latin och samiska	2 p.	4 p.	6 p.
i ett matematikprov	1 p.	2 p.	4 p.
i ett realprov	1 p.	2 p.	4 p.

När ett höjt vitsord övervägs kommer gränsen för vitsordet improbatur i allmänhet i första rummet.

Utredningen om främmande språk som modersmål behandlas av nämnden varje gång examinanden deltar i ett examensprov. Utredningen har påverkat vitsordet om vitsordet är högre än poängtalet skulle ge vid handen. Som markering för att en utredning om främmande språk som modersmål har behandlats står det "utredning om främmande språk som modersmål" vid examinandens namn i resultatförteckningen. Om vitsordet har höjts står det "höjt" för det aktuella provet, som ett tecken på ändringen. I oklara fall är det skäl att kontakta nämnden efter att resultaten har kommit.

Ändring i ett sådant beslut av studentexamensnämnden genom vilket en provprestation har bedömts får inte sökas genom besvär. (L672/2005, 13 §)

4 BEDÖMNINGEN AV PROV- PRESTATIONER I GYMNASIET OCH STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

Lärarna och nämndens censorer bedömer prestationer av examinander med främmande språk som modersmål i enlighet med de ämnesvisa bedömningsanvisningarna. Läraren och censorn beaktar inte främmande språk som modersmål i sin bedömning. En utredning över främmande språk som modersmål bifogas inte till provprestationen.

STUDENTEXAMENSNÄMNDEN
2016